EGUNA

JEL

Amazortzi millara eldu gara.
Noiz ogei millara?
Il onetan, zeuk gura ba dozu.

Lgo. urtia | 29'gn. zenbakija | Idazkolea ta banakolea: Correo, 17'gn. | Bilbao'n 1937'gn. otsaila 3'gna. eguaztena | 15 eunen

Ez pozik, ez itxaropenik Hitler'en itzaldiak

Ingelesak or diardue bere esanen mamiñik artu eziñik eta frantzetarrak keskatan diardue saspiki orren lur egarriak nun asetuko diran eztakiela

Paxisten izparringijak diñoenez, 50.000 errusitar eldu dira Bilbao'ra

Atzeikara, bai dirudi ezta?

Aufe - ufe ostera...

Londres.—Sekulakorik naste ta jakin-eza sortu dabe Hitler Alemania'ko ditadore tratadu apurtzaliaren esanak. Bere larunbateko mamiña artu gureaz eta artu eziñik izerdi lapatzetan diardue ingelesak. Jo batera ta jo bestera, arį bateri ikutu ta bestia artu arẹn, bere indarik eta alik ezin igari dabe. Misterio ugari, eskutuko asko ikusten dabe itzaldi oretan.

Ori dala ta ingeles agintariak Hitler'eri edo bere ordez Reich'go gobernuari ots egingo dautse itzaldi ori ainbat argien agertu dagiala; bere eskutuak aztertu dagiezana ta asmo ta ustiak zer eta zelakuak diran ziaztu dagiela.

Ingelesak asarẹ dagoz. Eskutukeriekaz barik, argi ta ziatz azalduteko eskatzen bai'dau Europa'ren egoeriak.

* * *

Paris.—Iru egun igaro dira Hitler'ek bere itzaldi zaratatsua egin ebala ta oraindik frantzezak eztira euren senetik urten.

Hitler'egariz agertu dala ba'dakie, baña ezari ori zenbaterañokua dan eta nun asetu gura daben eztakien oraindik. Egia da frantzesentzat eztala izan oraingoan ain gogor azalez beintzat. Baña gibeletik?

Auxe da frantzetarak igari ezin dabena ta eskatuten dituzana.

Alemania'n jendea asarre

Españar langillien alde dirubatzen ibilli diranak, il egin ditue

An bere asi dira gertakizunen barri jakiten

Paris.—Egon-ezin eta asarẹa ugaritu egin da alemanen artean. Eta baita España'ko auziaren bari argi argiro jakiten be, asi dira.

Españar langileai laguntzeko, ixil ostuka, talde batzuk ertsu ditue.

Españar erizaliei laguntzeko diru biltzen asi ziranen artean, Bremen'go pabrika baten ogetamairu langile atxilotu ebezan.

Munich'en, 94 gizon preso artu zituzten, eta 42 geyago il zituzten, españar langiliei laguntzeko arazu ortan ebiltzalako.

Paxistentzat guda-gauzaz beterik, Hamburgo'tik ontzi batek urten bear ebanean, ontzi-gizonak ukatu egin ziran, eta orduan, beste batzuk biali zituen arein ordez. Baña gero, preso artuak izan ziran.

Asi dira eritarak auzi ori zein eta zelakoa dan jakiten. Eta gero ta asarẹago dagoz alemanak yatorkezan kalteak dirala-ta.

Kukurrukuka dabiltz

Europa'ko bake ta lotsa jagola geu bakarrik gara

Orra Itali ta Alemani paxistak adirazi nai dabena ta diñoena

Paris.—"Le Temps,"ek paxisten goraberak azaldu naizik, idazlan bat dakar. Ona emen labur.

"Izparingi aleman batek, auxe esateko lotsarik ez dau izan. Emen ditugu Estadu agindaritsu ta lotsadun biak, Alemani ta Itali. Berotek dira Europa'n, jasa ete zuzentasunaren ordezkari ta jagolak."

Hamburg Fredemblatt izan da egunkari ori.

Esakune ausarditsu ori, ez deritxoe ondo ingelesak. Frantze ta England, Estadu erizaleak, bakearen alde ainbat neke ta alegin jasan dituenak baztertuaz, Europa'ko lotse ta zuzenaren jagola Itali ta Alemani dirala bakarik esatea ezin ontzat artu.

Indarez ta zemaiz jokatu daben Estadu paxistak aña lan, gutxienez, egin dabe Frantze ta England'ek. Bañan, beste bidez, ordea.

Paxismoaren eta komunismoaren kaltez, eten bage jardun dabe, bakearen ta lotsaren alde, indarez indarez baño egokiago dala uste izanik.

Mussolini'k beñola esanikoa, Goering'ek oraintsuago Eroma'n bayeztu egin dauala-ta, ingelesen ardura ta kezkak areagotu egin dira.

Ona Goering'ek esan dauana: "Erlak batera ala bestera jokatu, argiro erabagi beaŕko dabe".

Alde batetik, Moscu'ren jaraitzale diranak odol eta erlotzez beterik, eta bestetik, erlak ondamendian murgilduten nai ez dabenak.

Arlskua sortutean, adizkide zeintzuk eta arerio nortzuk diran jakiteko, ingurura begiratutea noraezko da."

Talde bien burukea dogu. Europa zati bitan bananduten daben asmo ta gogayen burukea. Erlegiño biren arteko auzi antzera, sarkaldetar gizabidea bezera zmilduko duana.

Ofa or, erl azkezale ta erl zaleak—ortze Frantze ta Inglatera—galerazi nai dabena.

Hitler'en itzaldiaz, italiarrak diñoena

Ezin errien artean bakerik izan, alkarren kaltez irañak zabalduaz

Milan. — Hitler'en itzaldilik, ondoren oneik atera dira.

Lenengo. Ekonomi ta eriketa artuemonak estadu guztiei komeni yakezala

Bigarẹn. Erl bakoitzaren asmo ta gurariak aintzat artu beaŕa.

Irugarẹn. Lateŕ-Batza auŕerantz egin bear duan eraigundea izan beaŕ dala, atzerakoa barik.

Laugarẹn. Erien arteko artuemonak, zuzentasunak aginduten dauanez ezariak izan beaŕ dirala.

Boskarẹn. Erl bakoitzak bere armak onenbeste ala arenbeste izatea, beste eriak nai dabelako ta nai aña ez dedila izan.

Seigarẹn. Ezin leiteke erien artean bakerik izan, alkarẹn kaltean iñun diran guzuŕ ta esanesak sortuaz. Esaterako, oraintsu Alemani'ren kaltez egin dana, bere koloniak nai dituala ta, ao miñetan izpide baga erabiliaz.

Zazpigaen. Europaŕ bakea lortuteko bide erezik ba-dala. Oraindik orain, ingeles ta italiarẹn arteko egiunearen antzerakoak egiñaz.

Zortzigarẹn. Europa'n bakea jadetsiterako, erl txikien eskubideak aintzat artuaz izango.

Bederatzigarẹn. Alemani'k ez duala egundo bere izen ona ta izakeraren kaltez dan egiunerik.

LINDBERG'EN IBILLERAK

Paris. — Carlos Lindberg ospetsua norbaitek il egin dabela esan dute. Baña bari ori laister guzurtau dabe. Lindberg'ek kalte barik lurra artun eban, bere emaztia lagun ebala, eta gaur jaraituko dau bere ibil-bidian.

Izpar geyago

Daladier'en itzaldia.-España'ko auzia, españarrak bakarrik erabagi begie, diño. - Janari urri, baña kañoe ugari Alemania'n. - Españar paxista asko, Portugal'en, aspertuta. Emeretzi lagun ito.

DELADIER'EN ITZALDIA

Paris.—Izparingiak goralbenak egin dautsez Aldeztza ministruari bere itzaldia dala-ta.

Erlaren asmoak oso ederki azaldu ei ditu.

ALEMANIA ARISKUA DA ERIENTAT

Paris.—Atzo batu ziran aldunak legetxean, aberiaren aldeztza arazuak erabagiteko.

Gudarostea indartu eta sendotutea, aberiaren aldezko lanetan beñena dalu, esan dau aldun batek.

Alemania'k guda egiteko, miloe bat gizon baño geyago gertu daukazala-ta, guztientzat bere, ariskо andiko gorabera da orixe.

JANARI URI, BAÑA KAÑOE ASKO

Paris.—Hitler'en itzaldia uste zan langoa ez da izan izparingi geyenen eritxiz.

"L'Ami du Peuple" egunkariak gogor joten dau Hitler'en aurka. Itzaldia ezer jasotekoa barik, kentzekoa izan da. Komunismoaren kontra dabileneko atxakia azalduaz bere gogoko ez diran kontra diardu Alemania'k.

Alemani'k —esan dau— agindaritza salak egoki antolatu ditu, eta erlarak ixilik egon beaŕa dabe, gudarosteari kañoiak lortuteaŕen, janariz uri bizi dira.

Beste izparingiak bere, aurka dagoz, baña ez ain gogor.

PAXISTAK ASPERTUTA

Rio de Janeiro.—Lisboa'ko izparak diñoez, España'tik igesi ara eldnta joandako Burgos'ko gobernu zale diran españarak, kezkaz beterik dira, paxisten alegiñak asteak joan asteak etori ondoren onik izan ezdabelako.

ALEMAN ONTZIAK SU

Londres.—Paxista alemanen gudontzi batek españar ontzi baterį su egin dautsala-ta, zer esan andia sortu dira.

Egia ete dan argitu beaŕ.

OPOŔA ZARATATSUA

Washington.—Roosevelt lendakari jauna General Motors'etako opoŕa erabagiteko asmotan saŕtu danarẹn ezin ixan dau ezer erabagi ugazabak oso-osotara ukatu diralako langilean eskabidiei amor-emotera.

Langiliak, bereun mila inguru, opoŕa jaraitzeko asmotakuak dira, baña ba'dira euren artian amaitu guradabenak be.

Bi mila poliziko gertu dagoz ezer jasoko ba'litz be urteteko.

ORDEZKARI BARIA

Roma.—Cantalupe jauna, Itali'k Rio Janeiro'n eban ordezkaria Burgos'ko gobernuaren ondoko ordezkari lez ixentau dabe.

PORTUGAL'EKO PAXISTAK BURU'TIK

Lisboa. — Bilduŕa sortutiarẹn asi eben egoeriak oraindik len lez jaraitzen dau. Gobernua atzo araatsaldian batu zan eta egoera au erabagiteko neuriak artu ziran.

Eun ^gun baño geyago detenidu dabez, geyenak españarak eta frantzetarak.

POZ ETA ALAITASUNA

Estocolmo. — Alejandreta'ko auzia erabagi dalako poz eta alaitasun agerkuntza bat egin da. Itzaldi ederak egin dira.

ALEMANAK EDONUN

Paris.—Yugoeslabitaŕ luŕean aleman bi atxilotu dabez izpiazgoan ebizalako.

AGINTARITZEA LAGA

Budapest. — Erl baŕuko arazuen arduŕduna ixan dan Koshuna jaunak bere agintaritzea laga egin dau.

TRATADUAK EGITEN

Berlin.—Frantze eta aleman ordezkariak Siria eta Libano'gazko tratadiak ixenpetu dabez.

EMERETZI LAGUN ITO

Boulogne Sur-Mer. — "Lorette" itxasontziko sendikopi adierazo yakoe, ontzi oretan emeretzi mariñel ito dirala.

Fuhrer'aren itzetaz

Bakea nai dau, bañan bakea lortuteko bide egikorrik ez du agertu

Paris.—"Le Temps"ek bere idazlan buruak, Hitler'ek bere itzaldi esan dauzan zertzalada batzutaz diardu.

Estadu aŕteko auziak atondute antzak dituala, bañan, ba-dirala besterako susmoak bere. Hitler'ek bakea nai dauala sinisten dau, baña bake ori jadesteko bide egoki ta ziuŕik e- dau agertu gura izan.

Frantze, Holanda ta Belgika-z esan dauanari, ez deritxa txaŕto. Alemani ta Frantze'n aŕteko goraberak, ordea, ez dagoz oŕen edef.

Belgika'k, 1914'gn. ez bateko ez besteko etzala-ta, aŕisku bage egolakoan, ba-dakigu aren eskubideak zer zori izan eben.

Hitler'ek Rusia'ganako duan ezin ikusia, ordez- bilduŕ izateko da. Eta erl aundia, Europa'tik aldendu gurea.

España'n "nazionalista" diralakoak irabazi ezketiño, ekonomi arloan Alemani'k ondore onik izango ei leike-ta, Alemani'ren laguntza asmua orixe da.

Inglesak betozkoz

Alemanen ditadorearen itzaldiak ez dautse ao sapairik gozatu

FRANTZE TA INGLATERA, KOLONIEN LAPURTZAT ETSI OMEN DITU

Londres.—Fuhrer'aren itzaldiak mingostasuna sortu dau ingeles agintari ta politiku artean.

Frantze ta Inglatera'ri, argi argiro barik, isil-misilik eta bestela baitakoan, bere kolonien ostutzale etsi dituala diñoe.

Komunistaen kaltez izugariak esan dituala, Txekoeslobaki'ren kontra zartako zofotzak jaurti dituala, ta Lyon'en, arestian, gobernu prantzeŕako buruak egin zuan itzaldia aipatu bere ez.

Gurti oek, ez dabe aorik gozotu emen. Ofez ganera. Eden jauna be, zertarako izendatu dau. Aren esaera "erlak mariekila, areago beaŕ dabe artileria baño" ezetsi ta guzuftauteko bakaŕik.

EGUNA Paris'en

Euzkadi'ren egijak oyu dagi ludijan

Euzkadi'ko Jaurlaritzea'ren bixitzan zuzutza ta zuzentasuna beterik ikusten eztalako, erlañar fascistak ezin jasan dabe, ta zer erantzun eztakijela, geure Jaurlaritza'gatik eta bertan diran jaurlari zintzuakatik astakerijak esatiari emon dautse.

Ludi aurian geure Jaurlaritza indarbakotzat agertu gura dabe, baña ezta be ezer bere lortuten, ba, geure agintarijak zapalduteko asmoz esaten dabezan guzuŕakaz, indartu baño beste rik eztabe egiten, geure Jaurlaritza'k dagijazan lan ederen zabalkundia egiteko atzerijan diran gixonen lana.

Txakuŕtzaren amoŕuba, ilten dagozala be bixi-bixi agertuten da, ta azken-arnaŕan be aginka egin gura-ixaten dabe.

Ori jazoten yako, gauŕ, España'ko gudalburu asaldari-etoyen zitalkeriari

Gudari lez ospegetuta edo "desacreditauta" dagoz españar gudalburubak ludijaren aurian. Doitserl'n (Alemania) bertan Franco "monigote" bat baño eztala diñoe. Ezin dabe ezer bere egin geure gudarijen aurka ta guzuŕak asmautia da euren zeregiñik garantzitsubena. Eta olkerena: sapuok alakuok geure Aberija artu dabe-su ren aŕikada gustijentzat. Antza danez burukomi-i andija damotse Euzkadi'ko Jaurlaritza'ren lan eder ta onurat u bak, eta beronek dagijan gustija ezeztu guratik, au dagijala ta bestia egiten dituala, guzuŕik birbiltenak eta edozein itxuk ikusiko leukezanak diñoez.

Euren baŕuba "veneno" mingotxea beteta dabe, ta euren bijotz erkin eta erlen txinpaŕtakaz sutu geure Aberija, baña Euzkadi'ratu baño len itzaliten dira.

Euzkadi'ren ixen ola lotu gureaz bixi dira Bilbao'n au, ori ta bestia jazo dala-esanaz. Bilbao, ludiko uririk matagaŕijena, Euzkadi, ludiko eririk zoragaŕijena oinperatu gura dabe.

Baña lotsagaŕijak alakuak eztabe ezer bere esaten Nabaŕa'n erail dabezan amalau anei (14.000) notiñetzaz. Eta eztabe ezer be esaten Ma onen amasaspi, amazortzi ta emeretzi, iru egun oŕetan Iruña'n erail dabezan egun eta berogetamaŕ (150) notiñetzaz.

Eztiñoe ezer be Gipuzkoa gurtijan egunotan espetxeratu dabezan gixon eta emakume zintzuakatik.

Eztiñoe ezer be Bizkaya'k zorigaistuan fascisten menpian dauan erl bakaŕan, aranteŕ-uri polit eta abertzalian espetxeratu dabezan emakume asko ta zintzuakatik.

Eztiñoe olakorik. Bilbao matian jazoten eztiran guzuŕak eztabe cinkalarik aureratuko, ba, Euzkadi'ran egijak oyu egingo dau ludiko izparingi gutijetan-eta.

ZETARGI.

KALAMU'TIK

Erritar batzuei

Erlitik alde egin ba genuen ere, ba dirudi idazkofizik ez zenduela astuta utzi. ¡Kontxo!, egunero irakurtzen bait ditut bertso ederak.

Kuŕeka eta Ametza'k jarl duten, "conflicto". Itali eta Alemani'rena baiño aundiagoa dala uste det.

"Andoni" berez, areglo bide bezela dabil. "Ametza"-en andregaia nai, e, Andoni?, kontu gero. "Ametza" ik gogor egin oleri. Ire alde bost bateri!

KAI-ALDE

Ba'gara?

Ezetz? Bayetz?

Zer esan ugari ibili da aspaldi onetan italiaŕ eta alemanak España eta Euzkadi'n dogun guda onetan euki dabezen aŕtu-emon eta indaŕa dala-ta eztala. Ikusi eta jakin aŕen ukatu eta gogor ukatu be, egin ixan bai'dabe erl sapu oŕeik. Bestelako aŕpegi lodi ta naŕu gogordunak dira ba eurak.

Orain oŕaitik ukatu aŕen, ba'dogu nun ziñestu. Gure alderdikoen uste eta esan-mesan aŕiñak zirala uste ebenak italiaŕ-aleman naspilok, begiratu begie oŕ goyan dagon argazki onetara.

Patxada-patxadan eta aro-aro dagon gixontxu dotore eta serijo ori ezta besterik Basiglio italiaŕ keneral ospetsua baño.

Eta nun uste dozue?

Ez erbestera jo. Ez urunean ames egin.

Gipuzkoa gustiak biotz-biotzez maite daben Donosti'ko Abenida'n dago, falangetaŕ eta ereketien ibilleria ikusten.

¿Akurtzen?

Donosti'ko Abenida'n, Sebasten deunaren eguniaz

Ba'dakigu orain?

OKERAK ZUZENDUTEN

Atzoko "Naskaldijan", okef batzuk agertu ziran. Eta ain zuzen be, "Maipuruban" ixenpurutzat ebala idatzi geban atalan.

Maipuruba ornidu ixan eben jauparijen artian, Ortuzaf'taf Imanol zintzuaren ixena ez zan agertu, ezta jauparijakin batera maipuruban jezafi ziran abeftzale ezagun oneinak be:

Arantzadi'taf Ingartzi, Efenteria'taf Gorgoni ta Uñolabeitia'taf Amantzi' renak.

Ordez, baña, beste okef au agertu zan:

"Arantzadi'taf Pantzeska'k maya onetsi eban."

Maya onetsi ixan ebana bafiz, Belaustegi'taf Pantzeska jauparija ixan zan.

Irakufle zufak, baña, okef ori sustefa, beriala idoroko eutsan, eta okef ofek asikerea nun ixan eban igafi be bai. Onako okefak baña irafkarijari jazoten yakoz, eta ez mendira otabafetan burdijaz juan dan burtzañari.

Areri jazo lelkijon okefa, beste au da: burdija irauli ta azpijan artzia. Okef au, irafkarijarena baño okefagua ixango litzake ¡Bai bein!

¿"S" ALA "Z"?

Ona emen lengo eguneko idazliak euzkel-idazlientzat ikasgafi ixango diralakuan bidaldu dauskuzan "s" ta "z" izkijetzazko arabak:

Esi: Valla, seto.
Ezi: Domar domesticar.
Erantsi: Agregar adherir, pegar.
Erantzi: Desnudar.
Eratsi: Derribar, ordeñar.
Eratzi: Desgarrar la piel.
Etsi: Apreciar en, desesperar.
Etzi: Pasado manana.
Ikusi: Ver.
Ikuzi: Lavar.
Jaso: Elevar, levantar.
Jazo: Acontecer, suceder.

PAXIOTAREN DONOKIJA

Gudalburuben gurendea egunoroko otoirik-otoyenetan eskatuten daben lekaimetxu bakun batzubentzat, matxinada au ekafi euskuben gudalburubak, gentzearen geznarijak dira: paxiotaren donokijko gotzonak...

Ludijan bixi diran gotzon (?) ofein egintzak ezagutuko ba'lebez, ezagutu, baña, beste gauzarik esango leukela uste dogu.

Sevilla'n gagoz. Eta Queipo'ren gutzonak bixi diran Sevilla'n, Queipo baño mala batzuk berago dagozan gudari-agintarijak, uri onetako jatetxe baten batu dira. Emaztiak be, eurakin dagoz.

Sevilla'n, baña, Franco keneralak ajantxe gura dabelako, doistafak be bixi dira. Eta doistafoik be, Hitler baño mala batzuk berago dagozanak dira, ta Madrid'ko guda-ofetan egunoro jausten diran doistaf gudari gixagazuak baño mala batzuk gorago dagozanak.

Hitler'en "opizialiak", Sevilla'n be, Berlin'en baxen azke jbilten dira, Berlin'en baxen "fascista" agertu be.

Eta Berlin'en baj-legozan edaten dabe, ta sevillafak lez moskoftu, ta izkanbilak-izkanbil softu be...

Eta ara ta ona saftzen asi dira. Queipo'ren menpeko gudari-agintarijak euren emaztiakin aurkitzen diran jatetxera elduta alako tokijan esateko egokijak ez diran gudari-ikastolako itz batzuk oguzten.

Eta Doistafen itz areik, Queipo'ren menpeko gudari-agintarijak mukeftuta jafi dabez. Mukeftuta, ta itzetik ortzera suizkiluba atarata Hitler'en gudari-agintarijei daunbadoska. ¡A lako gudaketarik...! Sei doistaf erail dabez.

Gudaketa au, Queipo'ren menpeko gudari-agintarijak irabazi ixan dabe. Oneik iru ziran. Beraz, bakotxak biña eratsi ebezan. ¡Azafijak dira!

Jazokun ori, beriala edatu da. Eta Hitler'ek Sevilla'n daukan ordezkarijaren buru-belafira eldu ixan danian, au beriala zutundu da, ta Queipo'gana zuzendu, jazotako jazokuna Queipo'ri edestuteko.

Eta Queipo'ri edestu dautsa. Edestu, ta españaf gudari-agintarijentzat zigofa eskatu be bai.

Queipo'k bayetz erantzun dautsa, irabazi ixan daben zigofa beriala emongo dautsela...

Eta geroko lagako ba'leu aiztu egingo litzakijola-ta, Queipo'k beriala epatu dauz bere menpeko gudari-agintarijak. Eta Queipo dan zuzenez, erijotzarako epatu be.

Eta Queipo'ren epaya beriala betetu zan: españaf iru gudari-agintarijak Queipo euren buru nagusijaren berunbilpian jausi ziran... Eta alan, Hitler'en asafia baretu zan. Ofa, of, "Paxiotafen donokija".

EUZKEL-IDAZLIEN JAUPAN

Igazi dan igandian, Bilbao'ko Jon Deunen ertxadonan ixan zan euzkel-idazlien jaupara etofi zan "Kirikiño" zanaren aldiko euzkel-idazle ospetsu bat aguftu geban: "Txapeltxu".

Antxiñako euzkel-idazle au, gauf, Gernika'ko endoria dogu. Eta igandian, Bilbao'ko Jon Deunen ertxadonan euzkel-idazlien jaupea eguala entzun ebanian, endoretzea bertan-bera laga-ta Bilbao'runtz igitu zan.

"Beju-Mendu" adizkidiak lagundu eutsan. Au be, ba euzkel-idazlia dogu, ta "Kirikiño" zanaren aldikua ta oingua ixan be. Idazlia ta Gernika'ko ziñegotzija.

Beraz, endore ta ziñegotzi, bijak etofi ziran, "or konpon" Gernika'ri esanda etofi be.

Baña Gernika'k beriala beraganatu ebazan, bazkaritan geratuteko be asti barik. Eleizkixuna amaitubaz batera juan ziran. Aguf, ba.

BESTE BATZUK BE

Beste idazle zaf batzuk be ikusi gebazan: "Kirikiño" zanaren aldiko idazliak.

Oneik, durangafak dira: "Kardantxilo", "Gogofa" ta "Efotari". Eta euroen artian, "Amagoya" durangaf idazlemia.

Eta onein antzian, ¿zenbat eta zenbat ez ete-ziran egongo...? Igazi dan igandian Jon Deunen eftxadonan batu ziran euzkel-idazliak askuak ixan ziran-eta, ¿nok gustijak zenbatu...?

Idazlerik geyenak gixa-idazliak ixan ziran. Oneik asko be asko ixan ziran, ba. Idazlemiak ostera, gitxi be gitxi.

"Mañariko" azkafa, beñepein, ez geban ikusi. "Ete" markinaf zolija be ez, ezta "Afitokieta" azkafa ta beste idazleme jayo asko be.

Lefuok idazten dabezanak ikusi ezafen, baña, ba-zeikian, areik, Bilbao'n ixatja. Askoren artian, ¿nok danak ikusteko...?

GUDA-OSTIAN

Zoritxafeko guda au amaitzen danian, Goikua lagun, beste eleizkixun bat egin biafko da: euzkel-idazle gustijen batasuna ta bata-bestiaganako matetasuna softuko dauan eleizkixun afunta. Euzkel-idazlien artian benetako matetasunaren biafa bai-da, ba.

Eleizkixunak, ondoren, onturuntzea berla dau Eta oturuntzeak, azken-aldeko abesti, itxeikixunak eta abar.

Eta oneik matetasuna bifafte dala egiten diranian, alatzik-alatzenak egin oi-dabez. Alatzoik gustijok besafkatuteko ixan bediz, eta ez bata-bestia zirikatubaz alkaf ilduratuten ibilteko.

Indaf ixikija aundijagaz, eta aundija txikijaz batuten diranian, bijen artefindaf aundija aundijagotuta iminten dabe. Banan dirala bata-bestiari zirika ifiarduten ba-dira, baña, altsuba ixan biaf litzakena, algetuta, zirkinduta gauza aundi bat egiteko gauza ez dala geratuten da.

Batasun ori egiteko, baña, baldintza bat biaf da: goikuak beltuari, matetasunez eskuba luzatutia. Eta bekuak, goikuari, keska txaf barik begiratu, ta atzipetuko daben susmo barik anaikidetutia.

Indaf-bidezko batasuna; indaftsubaguaren irizpidia "jaungoikoixun" dala egiten dan batasuna, indaf bako batasuna ixango litzake. Eta euzkeldunen arteko batasunak indaftsubak ixan biaf dau. Goiko Jaun'aren bidezko irizpidia gixa-irizpide gustijen ganetik dala egiten dan anai-batasuna.

Guda-ostian matetasun gustijak il gura dauzan guda ezeskafi au amaitzen danian Goikua lagun dala egingo dogun eleizkixun eta ondorengo batzafian, orain afteko gure ezpai gustijak betiko lufalduta geratuko dirala uste dogu.

Gudalburu asaldarijak gofotuari esijak edegiteko ekafi eben gofoto-guda onen azkena, gofoto ta gofoto-bide gustijen azkena ixango da, ba. Eta ordez, matetasunaren berbizkundia.

Gudearen azkena, beriala ikusiko dogu. Eta guda-azkenaz batera Euzkadi ta euzkotaf gustijen zorijona etofiko da. Goikua'ren zuzutsa onetsija ixan bedi.

AGATE DEUNA

Aintzaldu daigun Agate Deuna,
biar da, ba, Deun Agate,
etxe onetan zorion utsa,
betiko euko al-dabe.

Efiko endore agintariak
daukogu emon da baimena,
abesti bidez eskari eiteko
zeuori Deun Agatena.

Deun Agate'ri eskari egin da
gatoz guztiok batera,
sorozki batzen txiruarentzat
dei egiñagaz atera.

Ate-aufeko abesti onek
buaz zeuon biotzera.
maitaro emon al-daizubena
ezkafez guaz aftzera.

Euzkotaf anai efukafi asko
dago premiñaz beterik,
euroi laguntzen zatozte danok
biotz eta esku zabalik.

Eurko-anaian lagun eiteko
erantzun geure deyari,
Jaungoikua'fen lagun dayogun
euzkotaf biaftsuari.

Areioaren menpian dogu
Euzkadi'n atal andia,
¡aupa mutilak!, azkatu daigun
Euzkadi maitagafia.

Aupa zeuko bere, ¡gora biotzaf
euzkotaf emakumia.
danok batera gaizkatu daigun
asabaen abendia.

Euzko gaztetxu samuf kutunak
zatoze geure aftera,
besten menpetik atera daigun
Euzkadi danok batera.

Aguf etxeko jaun zintzuori,
agur etxeko andria,
sendi guztiaz dopatzueguz
zorion eta bakia.

Mañako

BILBAO'KO izparringijak diñuena

"Euzkadi"

"Panoramas fascistas. Demografia y militarismo". Ona emen "I. de O." idazliak idazten dauan idazlanaren ixenpurubak.

"Aldi bofildubetan gogai argijak"—diño. Loi aftetik gogai gafdenak ataratia guza gatxa dafa tsaten dau, baña, biafekua.

Gixona gixaftjan bixi ixateko jayua dafa d[illegible]. Eta gixonari, zuzen ibiliko ba-da, ibili, gixaftian bixitia biafekua yakala.

Bakafian eta iñokin itundu barik bixi dan gixonari, adimena ilundu egiten ei-yako, egin be, ta egin biaf dabezan gauzak biaf dan zuzentasunaz egiteko argi barik geratu.

Kistaf-jakintzaren asikerea be ofetantxe sendotuten ei-da: "La colectividad se ha hecho para el bien del individuo, y no el individuo para el bien de la colectividad"—ei-diño, ba, kistaf-jakintzaren asikereak: "Gixaftia notiñaren onerako egiña da, ta ez notiña gixaftiaren onerako".

Paxiotafak, gudalburu asaldarijak gura dabenaren iruntzija. Paxiotafak, ba, notiña jafi gura dabe gixaftiaren gotik, gixafte aundija notik txikijaren menpe jafteko.

Eta paxiotafen asmua ta gurarija be, auxe da: eurak buru diran latefijetan gixa-ugaritasuna. Baña ez kistaf-irakatsi-bidez azi ta Goikua'rentzat ixateko lufeko jaunkoixun biurtu ixan daben Latefija'ren otsein egiteko baño.

Paxiotafen jaunkoixuna, Latefija da, ba. Eta enparauko gixafte gustija, Latefija'ren otseñak.

Paxiotafen latefkera ofen aufka dagozanak, baña, Elexa deuna ta kistaf-bidez gixabidetu dan gixabidia dira. Beraz paxiotafen asmua, asmo deungia da, galbidera eruan gura gafuzan asmo ezeskafija.

"Tierra Vasca"

"La segunda fase. No malograremos la victoria". Ixenpuru oneikaz idazten dau lenengo idazlana.

Paxiotafak euren zabalgunderako ixan dabezan izkilurik aldintsubenak, atzefijan ixan dabezan ifadotsak ixan ei-dira, ta euretatik ludi-ziaf edatu ixan dabezan guzuf eta egi nasteko izpafak.

España'ko Gobernu - kaltez indafik aundijena ixan daben zabalgundia, baña, matxinada-asikeran efkaldafak batiar-bestian jauki ixan ebezan lafegikerijak ixan ei-ziran.

Asikerako lafegikeri areik ez dabezala aldeztuten diño idazliak. Lafegikeri areik geratuteko biaf ziran esijak jarteko indaf barik laga ixan eben Efkal-jaurlaritzak ia zer egin eikian, ifauntzen dau gero.

Gabetik goxera txajderatu eben matxinadea bide zala, Efkal-jauflaritza, esku-utsian laga ei-eben; eftzain ez gudari barik.

Eftzain eta gudari-gañokuak, gudalburu-asaldarijakin lotu ei-ziran, ba.

Eta alan be, paxiotafak efkaldafak baño naste geyago softu ixan ei-dabe, ta eraiketa geyago jauki be.

Dana dala, baña, Azaña'k Valencia'n itzegin ebanetik, beste era baten aurkitzen ei-gara. Orain eftzañak be ba-ei-doguz bafa gudarijak be. Eta bigafen aldi au ixango ei-da gurendea galdu barik azkenerafio eruango gafuzan bidia.

"La Gaceta del Norte"

"Hitler" ixenpurututen dau lenengo zefendako lana. Eta bertan agertuten dabena, Hitler'en itzaldijatzazkua da.

"Izkiluabak... Bakotxak gura daben beste egin dagixala. Izkiluz ornidu teko erabagija aftu ixan daben efijari eragozpenak iminteko eskubidia daukanik ez dago". Efi-bidijak zirala-ta, itz oneik oguzi ei-ebazan bein, Villatuerta'ko endoriak. Diputaziñuak eta Latefijak, baña beriala jakiñazo ei-eutsoen endore-gotik eurak aurkitzen zirana.

Hitler'entzat ez ei-dago, ba, ludijan, Alemania baño besterik.

"El Liberal"

"Balance semanal" ixenpurututen dau lenengo zefendako idazlana.

Ila au igikunde aundikua ixango dala diño.

Azkenengo astian jazo dan jazokunik gafantzitsubena, bafiz, Asturias, Santander eta Euzkadi'k Bilbao'n egin ixan daben batzafa dala agertuten dau.

Batzaf au bide dala, gurendearen azkenera elduko dan indafa, soin baten batuta geratu ixan dala diño.

Gurendara garuazan batzaf au ez ei-da azkenengua ixango. Geyago be egingo ei-dira, eurotatik ataraten diran ondorenak onurakof-onurakorak dirala-ta.

Santander-aldian paxiotafak, txafto duazala diño. Batez-be euren aftian. Egun baten paxiotafak euren buruzagi autetsi eben Moliner koronela, azken-aldian atara ixan dabezan nastiak ida dirala, sutoska eraiteko epatu dabela diñosku. Garaitzarik ez ei-dabe ikusten, ba. Eta garaitzarik ez ori ei-da paxiotafak nastauta jafi dabezana.

"Euzkadi Roja"

Euzkadi'ko Komunista Alderdijak azkenengoz ixan daben batzaf nagosijatzaz idaxten dau.

Eta batzaf aretan aftu ixan ebezan erabagijen agerpenaz, lenengo ingoski osua betetan dau.

Batzaf nagosi aretan batu ziran ordezkarijak Alderdi-gora-bera gustijak aztertu ebazala, diño, ta ziatz eta ondo azteftu be egin ebazala.

"¡Viva España libre!" ta "¡Gora Euzkadi azkatuta!", efi - azkatasunaren aufka jagi ixan diran paxiotafen aufka oguzten diran guda-oyuak dirala agertuten dau. Eta oyu bi onejk bide dirala azkatasun - areyuai atzerantz eragiteko biafekua dan indafa, gustijon afte batutiari, bidezkua deritxo.

"El Noticiero Bilbaino"

Urte onen bigafen ila, areyuen aldetik etofi diran bost gudarirekin asten dala diño.

Euzko-gudarijen suagaen indafa goralduten dau. Artilerijak lan edefa egin ixan dabela diño.

Suagalarijak be gero emen, onenetarikuak ei-dagoz. Zuzen eta ondo neuftuta botaten ei-dabez suaga-berunbilak.

Efi-aldezlien suagak areyuei egiten dautsezan kaltiak ondoen ezagututen dabezanak, euren aldetik onuntza etoften diran gudarijak ei-dira.

Eurak, ostera, suaga txaf-samafak ei-dabez. Sutautsa ta berunbila be, erdi ortik-emendikuak. Eta au egiztuten dabenak bertatik etofi diran suagalarijak ei-dira paxiotafen artian artileru jbilijak.

Paxiotafen aftian aurkitzen diran gudarijak gudarako gogo barik ei-dagoz. Guda au galdutzat esten ei-dabe.

—Jazoa jazo... gauf bai ta ez atzo... Zurijñek erdi-negarez esan eban.

Ori entzunda, bere ondoko neskato totoljak esan eban.

—Ori don erantzuerja... jazorikua baño be bakanagoa...!

Gero, danok ixilik...

Andik lastefera, euren bildufak bat-batez ayenatu ziran: eta orduan, aldiko ixil-une itzala ufatubaz, eskaratzeko notin gustijok (Atxiñe ta Zuriñe ezik) era batez bafiketa ugerijan asi ziran; ez ur ta ez ardau, ez gatz ez berakatz, zoro-zentzunbakuen jardunjan ebiltzazan...

Bafiketa ta naste aretan, bixaf zuridun aguria, Usunek, ikusi eban. Eta irugafen gorularijak, ango notin gustijen esanak, agurlak idazti andijan gordetan ebazala oaftu obanian, ikusirikua, zana zan lez, didaf andiz azaldu eban.

—¡Bixaf zuridun agure miragafi batek gure esan gustijak daruaz...!

Esan bildufgafi ofegaz, eskaratzeko notin gustijak, zaf eta gaste, ixu-ikaraz zutunduta, euren etxietarantza tximista baxen arin abijau ziran.

Eta, euren atzetik iru gorularijak be, ikusi eben gauza bakana oldoztuten ebalarik "Usotegi" rantza arin arin juan ziran.

Zerua ixafez beterik egoan; eta ego-axlak baso mendijetan "firi-firi" egiten eban bitaftian, an goyan, ilargijak, afpegi asafia agertu eban.

Atan-ofetan, gorularijak, gorantza begiratuta, zeruari, ortziari adi-adi jafi ziran. Eta... antxe zeruaren erdi-erdijan ixaf piluaren aftian, idazti, liburu andija izki-baltzakaz ikusi eben.

Eta, orduban... Atxiñe'k, Zuriñe'k eta Usune'k, bixaf-zurijdun agurlaren idaztijan euren esanak begi - zabalez irakufi ebezan...

Esan bakotxaren bafenian bafiz, ufengo izkijak egozala, ikara andiz oaftu eben.

Itz, ondo-ondo egin
bestela damutu egin...
Onok dirala, txafak dirala
Jauna'ren begijak adi-dirala.

MAÑARIKO.

IRU GORULARIJAK
Ipuña

"Iru neskatila
iru gorulari,
mingañari eragiñaz
ardatza erabill."

Eguzkijak, ilargijak eta ixafak izketaldi gozuak egiten ebezan aldijan "Usotegi" basetxe zuri-zurijan iru aizta, iru neskatil, poz-pozik bixi ziran.

Neskatilak Atxiñe, Zuriñe ta Usune ixenakaz ezagutzen ziran; eta irurak gorulari maratzak ziran. Ari zurijaondo ta me egiten, eurak lakorik, efijan ez inguruan be ezegoala atzo-agurak abo batez esaten ei-eben.

Gorulari efimiok, neguko gau guztijetan "Etxe-txiki" basetxera juaten ziran; ango lagun-aftian aldiko gau-luziak atsegintsu igarotiafen.

Gau ixaftsu atan be "Usotegi"-ko alaba lirafiak, euren eskubetan goru-ardatzak ebezalarik bata-bestian atzetik oinkada ixilez "Etxe-txiki" basetxera juan ziran. Eta, bertaratuta beriala, sutondoko bero gozuagaz atseginduta, izki ta mizki kontu-kontari asi ziran.

Lenengo, Atxiñek itz egin eban. Bere itzak baña, neskatil baten aborako egokijak etziranok ziran. Gau ofetan, Atxiñek bape lotsa-barik itz zikiñez itz-egiten eban. Entzule zoroen bafegafi, suburuko laratzua lotsatuteko eran ebilan...

Atxiñek jardun iguingafijan iñardubala, ikuskixun bakana ikusi eban. Bixaf-zuridun agure bat bere ondoan egoala oaftu eban. Gixon ezezagun miragafi arek, neskatilaren esanak gustijak idazti andi baten izki baltzez idazten ekin eban. ¡Gauza miragafija...!

Ori ikusita ¡gorularijaren ikeria...! ¡Ene! Eta, esku-bijokaz afpegija ondo eztalduten ebalarik bere izkera lotsagafijan bat-batez ixildu zan; bafiketan ez goruetan ekiteko adore barik geratu zan.

Emparau notiñak be, euren lagunari zef jazo ete yakoan oldoztuten jafita, ikeraldi efimia aftu eben.

—¿Zer jazo yana...?—itandu eutsoen.

—¡Jazoa jazo...!—gorularijak abots-itunez erantzun eban.

Erantzuera ofegaz, lagunak, ixildu egin ziran.

Gerotxuago Zuriñe neskatilak itz-egiten asi zan Bere aboak bafiz, aftazi zofotza bai-litzan, une batetik-bestera auzoko emakumearen gonia, gotik bera, ta magaletik magalera, tamalgafiro ebagi eban.

Ofetan Zuriñe'k be, bere aiztiak lez, bixaf-zuridun agurla idazti andijan zeozer idazten ikusi eban.

Bera be ikeratu zan; tayu aretako gixonik egundo jfiun ezeban ikusi... Eta "¡ondifio olakorik!" didaf zolitz esanikuan, goru-ardatzak esku-ikaraz supaztefera jaurtinda, bigafen gorularijak be, bariketarik ez gororik geyago ezin ixan eban egin...

Bafirokuan, eskaratzeko lagunak, ikaraldi efimiagoa aftu eben. "Ixen-bako sorgiñen" bat edo, euren aftian ainkada-ixilea ebilela uste ixan eben...

——¿Zer jazo yana...? ¿Zer ikusi don...? Artega itandu eutsoen.

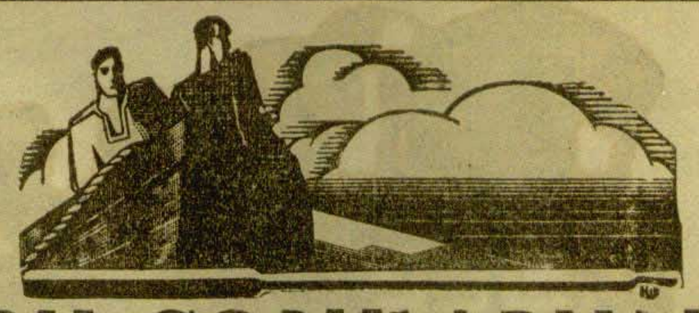

DONOSTI BURU BATZARRA

ALDERDIKIDEATZAZ

Agintz nagusiak beteaz, Donosti-Buru-Batzaf onek jakin arazten du, guda sortu ezkeroz alderdikidetzeko esituta egon dan bidea iriki dula befiro.

Beaz, izBkaya'n zaudeten donostiaf adizkidiei deitzen dizutegu Jaungoikoa eta Lege-Zafa'ren ikufin pean babestutzera. Erdu zaiteste abeftzale izan nai dezuten guztiak.

Landola'ko ordua: Afatsaldean, iruterditik saspiak arte.

España'ko Izparrak-eta

Lenen ta beñena gudea irabaztea dogu, esan dau Largo Caballero'k. Zenbat lasterrago abe.-Madrid'etik lagun asko urten dabe, agindu ak betetuaz.-Egazkiña eratsi, Malaga'n.-Paxisten arteko lazkak. Ibarruri komunistearen jarduna.-Paxistak Madrid artu nai eben urre jaube egiteko.-Baña urrea españar gobernu jatorrak dauka.

LARGO CABALLERO'N ITZALDIA

Valencia.—Atzo, jaurletxean españar gobernu buruak itzaldija egin eban.

Laterifo erbeste arazuaz ekin eutsan lenengo. Control arloari buruz jardun eban. Asmo ori, ontzat artu eban lenengotatik gobernuak.

Baña agirijan ipini eban, eskubide osua ebala izkiluz, iñoren erasoai erantzuteko.

Control ori ontzat artzen dogu, baña baldintza bigar.

Lenengoa. Benetakua bedi. Iñok ez begi eskubiderik izan, españar gobernu jator oneri izkiluak kentzeko. Ondo ta legez sortua da-ta, eskubide osodun da

España'ra izkiluak bialtzen dabezan efiei eskatu begioe erantzupena, baña ezetara be ez emengo gobernuari.

Bigafena. Moruak atzefitartzat etsiten doguz.

Eta beraz, ofek boluntarijo ekartia be, galazo begio.

Ta azkenez, garaitza itxaropen oso osua dodala diñotzuet, eta laster ixan be egingo dala egun ori.

Zalantzaz ebiltzanak be, konturatu dira, gurendea efijarena ixango dana.

Baña, berialakua ixatea komeni yaku.

Ile bete. aste bete, egun bat, kalte egiteko aztf lafegi da.

Ni, alderdi bateko gixona naz. Ta neure alderdijan be, neure eritxijak ixan eta aldeztuteko azkatasuna eskatu oi dot.

Baña toki ontara eldu nazanian neure uste asko laga egin bear izan ditut.

Efijaren afiskua ikusi ondoren, neure aburuak nai ganian utzi dodaz.

Asmo bat eta uste bat bakafa guztijok: gudea amaitu, gudea irabazi. Orixe eskatuten dautset alderdi guztiak.

Gudea irabazi ezik, alpefeko litzakez alderdi gustijen asmuak.

Lenengo lana orixe, irabazi, gefa anker au. Ta ofetarako, danok alkartu biafa dogu.

Gaur, Erkal-gobernuari akatsak jarten ekitia, paxista ixatia da.

Guda-oñetan odala ta bixija eskefiaz, zintzo diarduen gizonai, eurengan dogun uste oso ta abespelua erakutsi dagiegun, aok au dagien lanaz batean, guk bere geure alegin eta ekitaldi bixijak ondoan jarten doguzala.

OVIEDO'KO GUDA OÑETAN

Gijon.—Alde onetan moro bi, infanteriko gudari bi, eta gexozain bi etofi dira paxistei igesi.

Ume eta emakume batzuk be etofi dira, paxisten indaf-menpetik ankef eginda.

MADRID UTZITUTEN

Madrid.—Ba'dua geldiro geldiro Madrid utzitute ori. Orain biaf dan lez eraldu da arazo ori eta gustiak biafturen dira urtetera, etxe baten bafuan bixi diran yente talde ugariak dirala-ta gexorik sortu eztaiten.

Egunero ainbatek urteten dabe eta lastef geyagok egin dagien asmoa dago.

IBAÑURI EMAKUMEA JARDUNEAN

Barcelona.—Jai bat egin zan atzo efi onetako teatro baten. Jente ugari bertaratu zan

Ibafuri'taf Nekane, "Pasionaria", eta Mr. Thorez jaunak itz egin eben.

Ibafuri'k esan ebanez izkiluz orniduta eta beteta dagon efian itxaropen osua eukí biaf da.

Gustiak gudari ixatera biaftu biaf dirala esan eban, paxista jauntxuak kaliejtan ibili eztaitezan trintxeretara juan barik.

Txalo ugari irabazi ebazan.

EGAZKIN BAT LURERATU

Malaga.—Paxisten egazkin bat efiaren gañian ibili zan atzo.

Egazkin aurkako kañoiak egazkin ofen aurka asi. Lastef inguratu ta lufera bota eben.

Mijar'en ingurutan jausi zan eta bere efestuak bilatzeko alegiñak egiten diardue.

PAXISTEN ARTEKO ASAÑIAK

Andujar.—Egunetik egunera asafe geyago dira paxisten artian. Batzuetan falangetafak eta efeketiak dira asafe diarduenak.

Asafe oneik alde onetan be sortu zirala esan lei. Atzo gabean Navalconejo'ko aldean pusil ta izkilazkafen sutots andia entzun zan eta euria pafa-pafa jausten zan unean entzun be.

ARAGOI'KO GUDA-OÑETAN

Osera.—Aipagafirik ez Aragoi'ko guda-oñetan.

Atzo gabian, bederatziak inguruan tiro-ots aundia egon zan. Ordu batzuk iraun ebazan tirots onek

ARERIOEN JOALDI BAT

Barbastro.—Fuenlabrada inguruan arerioa jo-aldi bat egiten ai zan, baña efez eta gogof atzeratua ixan zan.

BUJEDA JAUNAREN ITZALDIA

Madrid.—Bujeda. Ogasuntzako idazlari jaunak, itz egin eban atzo. Itzaldi gafantzitzua ixan da. Guda-asikeran baño be ufe geiago deuko Españak, iñoan, eta toki seguruen ipiñita euki be. Guztiei an entzun-eraso biaf jakoe. Ufe-pila aundi onegaz paxistak gura dabiengaño gudan ekingogu. Ufe-mordo onen laguntzak gudazieratik paxistak mi..du dauz. Gudia azteran, ufe au Madrid'en egoala jakiñik, urj onen aurka gudaroste guztiak ipiñi zituezan. Baña alperik. Eta gauza bigaitik alperik: Madrid'era ezin saftu leitikezalako eta Madrid'tik ufe [illegible] egoalako. Baña ezo atzefian. Eurak bai gauza edef guztik saldu dautsez eta España'ko aberastasun guztiak oskuratu be, estu be bai.

Gobiernuak ez-aldukor gauza bat lez zainduten dau España.

Guda au efkal-gobernuak irabaziko dau. Ezpairik bez. Eta guda ondoren zof guztiak ordainduko dauz. Militar zitalak bertan bera España itxi ba'dabe efiak zainduko dau, eta ufeari ikuturik be ez'tautso egingo.

CATALUNYA'N IZPIAZGOAN

Barcelona.—Izpiazgoan ebiltzan batzuk atrapau dira. Oneik geyenok Itali'ko ordezkaritzean batu ta jarduten ziran. Gustiak italitafak dira.

Emakume bat be deteniduta geratu da. Emakume au agintari baten alabea da ta origaitik italitaf ofei biaf ebezan zertzeladak emongo eutsezala uste da.

Zer ete?

Euren arteko nasteak Sevilla'n

ZER IGAROTEN DA SEVILLA'N?

Sevilla'tik artu diran izpafak diñoenez militar batzuk kuarteletara juan ziran oraintsu eta gasolin poto batzuei su emon eutsen atian onduan.

Jazokun onek zer esan ugari sortu dau.

ATZERRIKO IZPARRAK

Japondarrak ez dabe gobernu paxistarik nai.-Galtzairu-alak geitu England'en.-Tren batek eztanda egin, eta 82 lagun il.-Inverbank ontzia sutan Pazifikoan.-Paxista geyago gertutzen España'rantz bialtzeko.-Salamanca ta Sevilla'ko asarreak.-Ingelandar ikasleak be, euren erregea dauke.-Alemani, kolonia billa.

Otsa.—Aragon'eko guda-oñetan etzan ain eztariko guda izpañik. Bakañ batzuk, Molino'n eta Aguilar'en sortu zan galdeko bederatzijetan su izkiluzko zunbaketa bat. Paxistañ batek itzaldija zuzendu zuan ebalako. Geure abotz jaurtitza edo ahozpeztatik erantzun yakan biañ ebalez ez gero zunbadaka asi gintzazan.

Zuhadotz ofek gau gustijan igaro dau.

卐 卐 卐

Barcelona.—Atzo gabian itzaldi bat osatu zan. Ibañuri'tañ Nekane eta Frantzisko comunista alderdiko idazkari nagusi Maurice Torez jaunak, itz egin zuten.

卐 卐 卐

Londres.—Jakin danetik, aleman guda ontti batek ikutu egin dautzazala, español itxas ontzi bati. Bañi onek Londres' ill pontasuna zabaldu dau. Gorabera au egiteko gura ixan aundija nabaitzen da.

卐 卐 卐

Mosku—"Pravda" izpañingijak bayesatu dau, "Konsomol" itxas ontziko gizonak, Cadiz'en dagozala paxistafak eukan prisioneru. Izpañingi ofek eskatuten dautsa Gobernua'ri, artun daizala ofetzaz bide gogoñak. Zigur jakin añte zer dauzan bañi ofetzaz gero jañituteko biañ dan ere.

卐 卐 卐

Malaga. — Gaur goixian arerioaren egazkin bat Malaga'ko uri gañian ibili da. Lenengo suizkilu berezijak asi jaurtiten su - otsian eta berandutxuago bonbak eben eizako egazkiñak.

Arerioaren egazkiña alemandara ixan zan eta iges egin eban, baña eri aldezko egazkiñak ikututa, lurera jausi zan. Milla ingirurun jausi be. Egazkin orren erestuak aurkituteko lanetan asi dira.

卐 卐 卐

Mosku. — Atzo goixian epaikarijak ezagutuko epaia-bide Puchin eta bere lagunak eriotz epaia erañ egin zituzten. Onek Soviet Abefijaren aurka jardun zimiako izan eben.

卐 卐 卐

New York.—Izkanbila aundijak sortu dira langillak dirala ta eztira lanbat buruka ldi egon dira eta asko dira zaurituta dagozanak. Chevrolet olea edo fabrikia, bereun gudarik jaboten dabe.

HITLER ETA MUSSOLINI BETIKOAK

Paris. — Españaf laterira bialtzeko asmotan, gudari-taldeak eratu ta eratu diardutela esan du "L'Humanite" izpañingiak.

INGLATERA GEROKOARI BEGIRA

Londres.—Ingalaterra'n 75.000 gudari eratzea beafbeafekoa da, dasa Mr. Chamberlain'ek, eta ortarako Aldun - Batzak, eralguntzak ornitzeko, txindia nola lortulanari ekin beaf dio, gaiñeratu du.

SEI ALEMANIAR GUDALBURU ILDAKO TA KEIPO'REN AGINDU ZORROTZA

Gibraltar.—Paxisten zeruari aguf egin eta geuregana etorf diran gudari batzuk, beñi auxe ekañi digu: Sevilla'n, "Hotel Maria Cristina"n, jateari zegokiotelamozkor edefa leporatuta batzuk egon ere, alemaniaf gudalburuai iraiñka asi ziran españaf batzuk. Iraiñak-irain, alkaf berotu zuten, eta españafak sei alemaniaf gudalbururi eriotza eman zioten. Keipo'k ondoren, "zofa ornitzeko", iru españaf gudalburu iltzeko agindu zuan.

MOSKOF ONDORENAK

Gibraltar. — Sevilla'ko "Hotel Maria Cristina"n gertatutakoa dala ta, zarata ta jaiki-aldi edefa sortu dala esan dute. Gudari taldeak sortu dutela guztia.

ARERIOA ESTABAIDAKA

Londres.—Falangetaf eta ereketeak alkafekin eztabaidaka asi dirala ekañi du "The Times" izpañingiak. Ori bide, Salamanca'ko "Boletin Oficial"en, asafeak baretu ta eztabaidak ixildu-erazteko, oaf bat argitaratu beafa izan du Franco asaldariak. Guda zertzeladak eta abeftzaletasunak anditasuna eskatzen duala esan du; anaitasuna ta agintarienganako menpetasuna. Españaf latefiko komunismoa deusezteko batasuna ta menpetasuna.

PORTUGAL'EKO PAXISTAK BURUZ-BERA

Lisboa.—Ba dirau oraindik ere matxinada beldurgafiak.

Atzo-goizez batzartu zan Gobernua eta matxinada-auzia erabakitzeko esku-afteko guztiak erabili ditu. Eun baiño geiago atxilatu dituzte; españafak eta frantzetafak geientzuak. Matxinadan tarteko dira onek ere ta mataza ta naspila baiño ez da orain go matxinada au.

OXFORD'KO IKASLIEN EREGIA

Londres. — Barrera'taf Efuperta eta ez VI'en Korke ixango ei da Inglatefa, Irlanda eta Eskozia'ko erege. Gogof dagie onetan Oxford'ko Ikaslak.

Lenengo Karla il-gomutariaren aufean efegetzat aftu dabe, Efuperto ei da odolez I Karla'ren odoletikoa.

STALEN'DARAK

Moscu. — Bereun mila gixon ibili dira Mosku'n txaldiak ziar Stalin goraltzen, trotkitafen epai-ondoren.

¡¡AROKERI ZIKIÑA!!

Berlin. — Ossistzky'k aurtengo "Nobel -Saria" aftu dau. Alemanitafei min onek egin dautsoe bafitx, eta augaitik Hitler'ek aurrerantzian "Nobel-Saria" aftzia alemanitaf guztiei galerazi dautse.

IL DABIEZ

Paris.—Paxista-trotskitafen epaitzan ilteko Mosku'n epaituak il dabiez.

GUZTIAK EZTITZIAN

Londres. — Ba'litzakela koloniak Alemani'ri bafiro emotia diño "Daily Mail"ek. Beste izpañingi guztiak bafitx ofen aurka dagoz.

JAPONDARAK PAXISTEN AURKO

Tokio. — Japondar gud - agintariak sortuko dabien Gobernua ez'ta ixango paxistia. Bertako agintaritzatik datorkigu izpar-au.

Orduña aldian, izkilazkafak gertu dabez, gudari oneik.

GALTSAIDU'OLA

Londres.—Galtsaidu-lana Linkolnshire'n geitutzeko Ipar'aldian galtsaidu tandola bat sortzen dabie ingalandafak. Iru miloa ta erdigaz lanak asi ei'tegiz.

SANTIAGO DE CHILE'TIK

Polboraz-beterik etoren tren bat exploziñoz zatifu da. Larogeta bi gixon il ziran eta larogeta zaspi zauritu. Hetatik bi alemandafak ziran.

KANAL BARIA?

Washington. — Walhs aldun jaunak Nikaragua'ko kanal bafi baten proyekto bat Aldundira eruan dau. Kanal ofek 277 aneurkin edo kilometro eu'ko el'dauz eta 722 miloa dolar'egaz asti begi.

PAXISTEN AURKA

Berna.—Suiza'r Sozialisten Batzafak paxista - agefaldiak edo manipestazinoak gebendutia eskatu dau.

ITXASONTZI BAT SUTAN

Londres. — New York'o izpafak d'noenez ingalandar "Inverbank itxasontzia su ta gaf dago Pazifikon.

Nazitarren demokrazia

Reichstag ez da besterik mamu txorta bat baño

ORIXE DIÑO "THE TIMES"-EK, NAZITAÑ NAGUSIAREN ITZALDIA AZTERTUAZ

New York.—"The Times" egunkariak alemandafetzaz diardu.

Reichstag txorimamuen txorta bat dala, diño, ta Hitler'ek bere afantzak eta oyuak egiten dituanean, oyartzun eta durundia edonora zabalduten dauan tramankulua.

Alemania'ren demokrazia zein eta zelakoa ete da? Fuhrer'ak ontaz ekin dau, bañan gure galdera era ontara zuzenduko dautsagu.

Nazitafen gobernuaz gaizki esaka ari dan edonor, "campos de concentración" diralakoetara bialtzea ete demokrazi geragafi ori?

Delbos'en itzaldia

Guk ez degu iñoiz egiunerik ausi, bear dan lotsaz itza bete baizik

Hitler'ek egindakoari erantzuntzat artu dute politikoak

Paris.—Chateau Rouge'en atzo, lenagoko gudan burukatu ziranak gixa-irudi baten askundia ixan eben. Gixa-irudi ofen askundian, Frantzia'ko Kanpo-Latefi jaurguak gixartetzaz'ko itzaldi bat egin eban, eta itzaldi au, Europa'ko Latefi zala batek Hitler'eri erantzuteko lenengo itzaldiztat artun zan.

Delbos jaunak ezan ebanez, Hitler'en itzaldijan ez ei dau Frantzia'rentzat ezetariko gogof-jote edo atakerik Bakiatzaz ezan ebanetik ez ei dago ezetariko esamesarik Latefijan laguntzeari dagokionez beintzat. Delbos'ek, eurak oldozmena eta guria, Ludijan Bakia egotia dirala, esan eban

Artutako erabagijari juakenetik esan eban: "Guk geure lotsia izan dautsagu artutako erabagi gustijai. "Tratadu gustijai". Baña argi ikusi biaf da, afizku aundijan jokatuten dala, bakotxa bere egiñan epakari norbera jafiten bada. Guk ostera erabagi batera eldutako baldintza batipinten dogu. Erabagija ez dedilla juan iñoren aurka, esaten da, ezetariko atatutako efijan aurka, Europa'ko bafizteari juakonetik, guk ez dautsagu Alemania'ri eskatuten, ezertxube, besteri ezkatuten ez dautsagunik. Gure gixarte arazuan eztago norberatasunik, ez ezin leikenik. Baña Delbos jaunak ikusten dabenetik eragozpen aundi bat dago, eragozpen afizkutsua atan be, diautzaz'ko bafikuntze ori eruateko, ezpada zuzen eta zigur bakia'ri begituten. Bake razua gogoftuten oso gailz egingo da, ostera gudiatzako arazuak aufera eruateko ezeztasuna dago. Frantzia'k safi agiri ixan lau, bakiatzazko guramen osua, eta au lortzeko erabagijak zuzen, eta garbijan eruan biaf dabe aufera.

Frantzia'k ez dautzo ezetariko eragozpenik ipinten, eta bai bakiatzazko aarzo oferi azken-epaya. Bere efijan aldezmena. Erabagija zuzen eutziteko naikua dira itz onetan sartzia. Abefija, Bakia eta Azkatasuna. España'ko gora beran bakiatzazko goguan agiri argi bat agertuten da.

Frantzia'k, suak indaf geyei artun ez dagian, ainbat ariñen amatauteko alegin gustijak egin dauz. Onetan bere buru jaube ixan dayen.

Españia'ko gora-beratzaz dagon batasuna, osoz beteko dan itxaorpena daukala.

Frantzia'k gora-bera gustijetan erakutsi dau, zuzentasunezko bidia. Eztago ufun berak ixan daben eredua. Frantzia'k eta Turkia'k erakutsi dabe, mundu gustijan afian, Ginebra'ko batzafian, euran zuzentasuna.

Delbos jauna oso txalotua ixan zan, eta gixarte alderdijetan, artu da italdi ori, Hitler'en itzaldi erantzuntzat.

Atzoko eguna euzko zaingoetan

Esne batu ugari eldu da.-Umiak eta gexuak biar daben aña ta geyago.-Laster zabalduko dira Osasun eta Gorospide zaingoa aldezko ikurratzak.-Ixun geyago mor-morrean jarduteagaitik. - Espetxalduak (presuak) ikusteko baimen berezirik ezin lei emon agintari zeregiña edo antzerakoren bat ruenai ixan ezik.-Beste gayak.

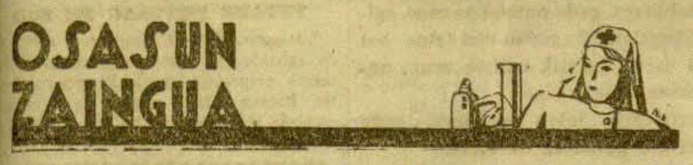

Esne batua

Orain-arte umientzat eta gaixoentzat esne batua lortutzia Osasuntzean zegoña ixan da, baña Salerosketa Zaingoak naikoa dakarzku. Ezkerrak dagitsoz Lasa jaunari ta Salerosketa zaingoari Labra jaunak.

Gaixoentzat liburuak

Ba'datorkuz ortik emetik liburuek; baita be Lafaskitu'tatik bialdu deustezanak oso egokiak eta bafiak dira eta baita irakurgafiak be. Guztiai, iñoskun Labra jaunak, eskefak.

Orueta jaunak be izpaf asko ez eutsan. Iru milla ta bi milla laufleko multa bi ordaindu daustiez, esa'euskun.

Selo bafia

Bustos jaunak eta beste batzuk diñuenez lasteř aterako ei dau gobernuak Sorospide ta Osasuntza aldezko seloa.

Aldasoro jaunak esandakoak

Atzo, Aldasoro jaunarengana joan ginenean. Janarietako zuzendari nagusi Gomez'taf Paulin jauna; Edari ta Erosketa zuzendari nagusia Lasa'tar Martin jauna ta Euzkadi'ko txokolate olako ordezkari bat erdu zirala esan zigun erdu zirala nere landetan batu zan batzafera.

Batzafetan ortan txokolate-saltzea denean izaten diran "buztan luze" ta ezpilai buruz jardun zuten. Eta naskilok eta bitartekoen lapuretakeriak gain betiko amaitzeko, aufera ntzeau txokolatea ere efaziotako liburutxua bide salduko dala erabaki zuten.

Gaixotegietarako esne-batu ugari artu zirala gaiñeratu zigun Aldasoro jaunak.

Eta esne-batua umeak dauden sendi edo familietarako izan dedin, arazoari lotuta daude.

Jendakaritzan

Ez egoan izpaf berezirik. Agirre jaunak atzo artu siñuan ikerak onezek ziran: Sozialisten buru-batzara biseka jauna aufetik dabela. Robles Langiz'taf Imanol jauna beste gixon batzuk. Frente'ko izpaf garantsitzurik ezau.

Naikoa eragozpen ditugu baiña, Zaingo onek, beaf guztiak ornitzeko lan eta lan dagi.

Edari ta Erosketako zuzendari nagusi Lasa'taf Martin jaunakin izan gendun ondoren minizaldi. Eraiñegun astu egin zitzaiola baiña, anis "Mono" txolak laufleko bat balio duala esan zigun atzo.

Atzo edategi, akeitetxe ta ostontzekoetara edari ori atzo bialdu zuala gaiñeratu zigun; Aztertzaileak edarietan nastaketarik egin ez dagiten, lanari lotuko dirala. Eta, ofelako nastaketarik egiten dituztenak, izpañingiak euren izen abizenakin agertuko ditugu.

Janarietako zuzendari nagusi Gomez'taf Paulin auferatu zitzaigun bereala. Oar bat argitaratuko zuala jakin-erazo zigun; egunero zaingora izenpetu gabe salatu-idazkiak bialtzen dituztenentzako oafa. Ofelakoak gizatasun-izpirik ez dutela esan zizun.

Idazkiok, baita—jafaitu zuan—naitaz, naiez izenpetuta bialdu beaf dira, izenak ixilpean eukiko ditugu-ta.

Ziri ta ziri, zu ala ni, bafuko gofotoak eragindako gezuf-idazkirik bialtzen duanak, laister izango du bere saria.

Zugatz-zenbakitzietzaz'ko lanerako denbora geiago emoten dautzegue, il onen amaferaño. Igali-zugatzik eztogu biaf eta txikiak ba'dira bez.

Ikefak

Oneixek atzo ixan ziran: Portugalete Abere-batza'k, San Salvador del Vale'ko Abere-batzak, Aretxaga'taf Mikel jauna, Luyando'ko Artezkari - batza, Orozko'ko Udala, Zarzal'ko Ulina Eskonbrera'k, Iñakl Deuna geixoetxiak, Imatz'taf Enrike'k, Vale'taf Sebasten'ek, Zofotza'taf Mikel'ek, Sondika'ko Nekazari-batzak, Afatzu'ko Udala, Sefador'taf Peli'k.

Gintza zaingoa

Burdiña-Ondokinak

Zenbat burdiña-ondakin gelditzen dan jakin-beafeko degunez, auxe adierazotzen det:

Lenengo: Salerosle, gintzale ta burni-langile guztiak, irurokeitamabi ordu bafu, Gran Via, 62'ra Burni-taldera, zenbat burni-ondakin duten gastigatu bearko dute.

Bigafen. Agindua au austen dutenak gutxien-gutxienez 100 laufleko izun edo multa izango dute, ondakiñetan duanari dagokion zuna.

Bilbao'n 1937'ko. otsaila'ko 2'gnz.

Giutzako Arduraduna, Aznar'taf Yakoba.

Sorospide zaingoa

Laguntza ugari

Ilonen lenengoan auxe artu dogu: Oixandio'ko Intendentzitik, 390,55 l., G. M. Bek., 25 l., Ibañez de Betolatza'ko langile batzuk, 82,25. Eibar'ko Artileri nausiko zati batek, 64 50, Bilbao'ko Garcia'taf Jon'ek, 6, Del Hoyo'taf Jokin'ek, 50, Sefano'taf Gotzon'ek, 8, Gonzalez'taf Arkadi'k, 25, Bilbao'ko andra batek, 2; Garcia'taf Alexander'ek, 100, Perez'taf Luke'k, 5, Vicente'taf Maxima,', Jurados Mixtos'ko ordeslari bik, 5, Garcia eta beste lau ertzailek' 25, Aretxaga'taf Bingen'ek, 10.

Erri-lanetan

Beribil-erabiltzeko eta su-indafezko ibilkai guztiok erabiltzeko baimena geuk emongo dogu. Lenago beste toki batzuetan artuko baimenak alde batera itxi biaf dire, oin ikusteko gatx artukoekaz bafirik be ezin atera gatx dagozan efietan artuak beintzaz. Aietan artukoekaz bafirik be ezin atera begi; bafiro eskatu biaf dira. Apurtu ba txartetjok.

Bilbao'n, 1937'ko. urrilaren 2'an. auxe agindu dau.

Efi-lan Zaingo'ko artezkari, Matxin'daf Pilipa'k.

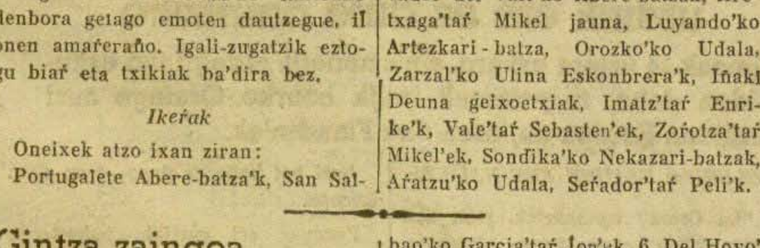

Espetxeratuak ikertzeari buruz

Espetxeratuak ikertzeko idazkiz egindako eskakizun berezi batzuk jaso dituala-ta, (efeja artetik ez itz egiteko, bestela baiño), Espetxeko Araudiak beaf-beafeko danean eta zain goetako lankideai bakafik luketzen diela ori adierazi zigun Aretxalde jaunak.

Erri - zaintza'ko Zuzendaritza Nagusia

AGATE DEUNEKO ABESLARI -TALDEAK

Gudako zertzeladak softu dituzten eragozpenak dirala-ta, gabeko amafetarako ikuskizun eta kaleko zarata guztiak amaitzeko agindua emanda daukagunez, euzko-gogoaren ageraldietako berejzgafi diran Agate Deuneko abeslari taldeak era euren ibilera ta eskeko abestiak ordu ortarako amaitutzak eman beafko dituzte.

Euzkadi'ko urietako endoreak, beraz, Agate Deun-egunez eskera urten nai duten abeslari-taldeai eman lezaieteke ortarako baimena, GABEKO AMAÑETARAKO amaitzekotan.

Baimen eske Efi-Zaintzako Zuzendaritza Nagusi ontara zuzentzen dira, gure baimenaz gaiñera, efiko Udaleko baimena beafko dute euren ibilieratako.

Bilbao'n, 1937'gnko. otsaila'ko 2'gnez.
Efi Zaintzako Zuzendari Nagusia.

KALAMU'TIK

EGUZKI'RI (idazki agiria)

Aberkide eta idazle lagun ori, aguf: Arpaldin ez niken ire aztarnik, gudako zunbiloaz izkutatu giñan ezkero. Lengo batean baiña, EGUNA'ri ziozunez, Araba aldeko guda oñetan arkitzen zera, osasun eta "umore" ona lagun dezula, Jauna'ri eskefak.

Ni ere, emen arkitzen naugu. Kalamu'ko tontofean, zu bezela osasun ona eta umorea? ¡Jesuus! Bertsoa gora ta bera ba zebilek emen. Idazle ildakoen elizkizun ederra ezin joana diat miiik aundiena, zu ez dakit izango ziñan baiña.

Bestela ondo gaude; gu e efi kutunaren inguruko mendi tontofei begira adi adi egoten gera, eta efi-egafia eurekin pixka bat asetzen degu. Orain, ez dizut geiago idazteko astirik, ba dak'gu mendiko befi.

Azkenez, aguf bistekof bat dagizut, eta agindu Jel'pean.

KAI ALDE'n

Erri-epaitegian

Alferez eta bere atzain bat eriotzaz epaitu dute

Atzo-goizeko amafetan, gudataldeko alferez Ortiz Monasterio'taf Kepa eta bere atezain. Fernandez Agirre'taf Joseba Koldobikaren aurkako auzia epaitzera batu zan Epai-Batzafa. Markiña'ko Agintaritzako landoletan egiten zuten lan, baiña, urtafila'ko 12'gnetik, ez dira geiago agertu ta arerioarengana igaro diran azkafen argiak daude.

Ziñaldariak euren azalpenak egin ondoren, epaiagiria irakufi zuan Gomendio epaile jaunak. Iges egindako biok egindakoa efu garantzidun etsi zuan.

Ondoren, batzafa epaia erabakitzera joan zan bafuko landoletara eta geroxango efudun-epaia azaldu zuan. Ori-bide, epaileak eriotza eskatu zuan alferez eta atezaiñarentzat. Aldezleak beirako zigofa eskatzen zuan.

Epai-maiak epailearen eskakizuna bofetzea erabaki zuan.

Epai-batzafa berealako batez burutu zuten. Amaikak-eta-laurdenetarako amaitu zan.

Aleman gudatarako gudataldeak eraltzen

Barcelona. — Alemanian gudataldeak eraltzeko landola bat dago'a ekari du "Manchester Guardian" izpafingiak eta ara joaten diranak guda-ikastaro apur bat egin ondoren españar latefirako agindua izaten dutela eta agindua ixilpean gorde bear»

EGUNA

JEL

Amazortzi millara eldu gara.
Noiz ogei millara?
Il onetan, zeuk gura ba dozu.

Lgo. urtia | 29'gn. zenbakija | Idazkolea ta banakolea: Correo, 17'gn. | Bilbao'n 1937'gn. otsaila 3'gna. eguaztena | 15 eunen

Gaur amaiketan elduko dira "Abellaneda"ko gudariak

Irurogetamasei egun igaro ditue mendian.-Japon'go gabernua.-Budapest'eko gobernuan krisis dalakoa.-Españar guda-oñetako izparrak.-Vaticano'k eztau ordezkaririk ipiñi Burgos'ko gobernuaren aurrian.-Donostiko paxisten agintariak "plato" bakarra biar-biarrezkoa dala uste dabe.

ATSEDENDUTERA

Gaur elduko da Bilbao'ra "Abellaneda" gudataldea

Guda-oñetan 76 egun egin ondoren

Gauf, goizeko amaiketan elduko da gure uri nagosi onetara, Euzko-Gudaroste'ko beste gudatalde goralgarri bat: "Avellaneda" taldea.

Euzko guda-oñetan irurogeta amasei egun luze egin ditu, eta gorputzak apurtxu bat nekaturik datorkiguzan aren, gure gudariak iñoiz baño gogotsuago eta asmo aberkoyen beteago datorkiguz. Ez dau euren gogoak adore gabeko unetxorik ere izan.

Bizkai onetako, gaztelaf lufalde ondoko semeak, sendo eta zindo iraun dabe abefiak eskatu izan dautsen jasatasun eta nekealdi onetan.

Arerioen aurez, bake aldietako izkanbila eta bufukaetan gogof eta kementsu jokatu eroienak, afotzaren guda madarikatu onetan, egunoro ta uneoro, arerioaren amufualdietako erasoari eutsiten jakin dabe.

Eutsi ez eze, erantzun egokirik emoten bere bai. Ta banaka batzuk euren bizia eskeiñaz erantzun bere.

Ondo etoriak beitez ba, bizkaitaf zintzoak.

Miraflores aldean, Euzko-Eresbatza urteago yaku bidera, eta amaiketan, emen, gure uri onetan txalotuko ditugu gudari-erimeok.

GUDA ONETAKO AGIRIA

Barcelona. — Gauf goixian Guda-Zaingoak Generalitat'ko lendakarijari bialdu dautzan guda agirijak olantxe diño:

Ipaf-aldian: Atzo sauritutako bi ixan genduzan.

Erdi-aldian: Aguilar'en eta Zuera'n izkiluzko zunbaketa.

Ebro-Ego aldian: Azaila'ko ingurutan ibili ziran arerijuan egazkiñak. Beste guda-oñetan ezan ixan ezartxurik.

Gauf gabeko guda-izpaf berezijak auxe diñue: Ipaf-aldian, paxistan artetik anka egindako bat aurkeztu da, ingiru onetan.

Ebro Ego aldian: Azaila'ko guda-oñetan jafatu dau arerijuan egazkiñak, baña, ezert egin gabe. Belchite'tik anka egindako bat aurkeztu da, bata Villanueva de Huerva'tik igesi beste bat ere ez da ezer jaso.

GABEKO BEDERATZI TA ERDIETAN

Madrid.—Gabeko bederatzi ta erdijetan guda-izpaf onek emon dauzkubez; Eskorial'eko ingiruan, arerijuaren artetik igez egindako iru gudari aurkeztu dira; Cienpozuelos'en beste bat.

Guadalajara ingiruan, eta Toba guda-oñetara, ainbat suagada jaurti dabez areriuak. Erkaldafak gogof erantzun dautse eta ikusi dabenez, ainbat betuta edo bajak egin.

Atzo areriua ixil egon zan. Arerijuaren suagadak Vallecas'era jaurti dabez zunbaketa batzuk, bata Puerta de Hierro ingurutara be. Geureak biaf dan lez erantzun dautse eta ezta ezertxu be jaso.

"PLATO" BAKAÑA NAI DABE

Donostia. — Zafontzale edo tradicionalista ikastola batzakuak ixan eben oturantza batera joan atzo, Garcia Sanchez, Lisboa'ra urten baño ariñago. Portugal'eko uri aretan sartungo da, Rio Janeiro'rantza juateko. Esan dabenez, itzaldi batzutarako dei eginda ei dua.

Garcia Sanchez, efetzeko bilduref igezka duala, uste dabe donostiafak. Gipuzkoa'ko eta Bizkaya'ko jaurlari. (Afitu zatez entzule). Bizkai'ko jaurlari ixenteta dagon Arellano'taf Joseba Mirena'k ikertu ebazan atzo, Cristina, Continental Palace eta Biaritz'eko jate-etxiotara. Ikusi ta egiztu egi: ebalez jate-etxe onetako ostiak ezebala zuzen eruaten jateko bakafaren agindua, ainbat zigorte multa ezafi ebazan. Ezan eban jateko bakara biaf -biafekua zala aldi oker onetan. Ose gatz ei dako, ikatza, akeita eta beste ainbat jateko eskuratzea.

NOBEL SARIA

Stokolmo.—Premio Nobel'en antzeko beste sariketa bat Alemania'n sortu dala ta, asafe aundia softu dau. Alemania'ren erabagi orek. Jakintsu arteko alderdi gustiak, onen aurkako euren asafia erakutsi dabe. Diñue, Hitler'ek sortu dabela ori, sariketia jausi ez dayen, nacional-sozialista alderdiko etanaren baten eskuetara. Stokolmo'k diño, alemanei galazo eragiteko eskubidia eukiko dabela Hitler'ek Premio Nobel'ori artzen, baña, ezin galazo ixango dabela sariketa ori jausten dan eskuak meresi dabelako artuko dabela.

ORDEZKARI BAÑIA

Londres. — Inglateña'ko gobernuak Alemania'n, ordezkari bafia ixentateko ustia dauko. Eta uste da agintza oretarako George Clerk jauna ixentauko dala.

GOBERNUA JAUSI

Budapest.—Agintza bide ezer jakin ez afen, zigurtzat emoten da, Gobernuaren jauste edo krisis'a. Jauste au, Efi-Bafuko ordezkariak bere agintza ixateari itxi dautzalako da.

ALDAKETAK EGITEN

Budapest.—Efi bafuko ministruak gobernuko ixatia itxi dau. Kartera ori Erbesteko gora-beratako ministruak artuko dau. Agintza onetara Betler kondia juango da.

ITALIAÑAK ETA ALEMANAK ESPAÑA'N

Praga. — Espaiia'ko paxisten militar jokerea gero ta okefago dabilela diño emen izpafingi batek.

Alemania eta Italia'ko Gobernu paxistak Franco'ri bakoitzak 300 egazkin emon ei dautsez. Ta ilero, Franco'k eun bat egazkin galtzen ei ditu.

MISISIPI'REN GAÑEZKAK

New York.—Misisipi'ren aurtemeingo gañezka egitia dala-ta izan diran kaltietan, zazpi mila lgun galdu dira. Baliotan iñok ez daki oraindio zenbaten kalteak izan diran.

ANTZ ONAK, ETA OBEAK BE BAI

Madrid.—Izpafkariak Miaja kneralaz itzegin eben. Orañarte inguruetan baketsu gagoz, esan eutsen.

—Baña uste onak, antz onak dagoz?

—Bai, antz onak, eta obarantzekoak, areen be.

Ta geyagoko barik agurtu zituan izpafkariak

Korapillua azkatu eziñik

Franco'k.—Ene, Ventosa, idizkide miña, zu arlo onetan jakintsuba zaren ezkero, atonduko ba zeust...
Ventosa'k.—Egin-egifian be, orain txe nua efementarijari deituten.

Francetar izparringiak

Alemania'n, eskoletan, erlegiño usairik ere ez dute oniritziko

Umeak 14 urtera ezkero, zinismenetik aldegiteko eskubidea dabe, ta gurasoak ixilik bearko.-Oraingo auzi andiena Europa da, esan dau Flandin'ek.

ERLEGIÑO USAIRIK ERE NAI EZ

"La Croix" egunkariak, joan dan ilaren 20'gn. auxe iñoan, Alemania'ko uskurtza auziatzaz.

Berlin'ko izpafetaz dakigunez, aleman gazte guztiak, 14 urte ezkero, euren elizatetatik, zimismenetik alde egiteko eskubidea dabe, euren gurasoak jakin ez afen.

Berlin'go epaitegian onetzazko auziak izan dira. Ta epaikariak umien jokaera ori, ontzat artu dabe, erlegiñoari dagokionez, umeak adiñeko bait-dira amalau urtegaz.

Epaitegiaren erabagi orek dirala-ta, alemandaf Ebangelika eleizako batzorde naguziak, gurasoei ots egin dautse. Gastien irakasle ta apaizei auxe eskatzen dautse: eleizatik umeak aldegin ez dagien alegiñik zolienak egiteko, ta urten ba'dabe atzera biurtu daitezan.

Bañan, zoritxafen, eliztaf nagusien oaf eta aolku onek dirala-ta, nazitafak jazarpenen bat egingo ez ete dautsen, bilduf izatekoa da.

Irakaskintzako ministruak irakatsi-aranetatik erlegiño kutsu eta usaña bere zearo kendu nai ditu. Ortarako antolapenak egiten asi da, gastediari nazional-sozialista diran irakaspen solak uts-utsik irakasteko.

ONDASUN GORABERATATIK NASTE GUZTIAK

"La Depeche" urtafilaren 23'gn. idazlan bat dakaf, "Alemania eta France" idazpuruaz.

"L'Echo de Paris" egunkariak, Flandin jaunagaz egin daben izketaldia azaltzen dau, ta Europa'ko egoereaz diardu.

Auzi bat baño ez dago—esan dau: Europa.

Europaf efi guztiak, bakoitzean bat, auzi ta lazka izugafien menpe txarto dabiltz, eta ondasun eta ekonomi arloetan utsak izaten diranez, ondoren politika naste ta naspilak izan oi dira, eta gero, gauzak azpikoaz gura irauli eta gogai ta asmoak bere, galdu eta lofindu egiten dira.

Euzko-guda-oiñetan

BARE TA GELDIK EMAN ZUTEN GURE GUDARIAK ATZOKO EGUNA. PAXISTAGANDIK IGESI BI SENDI AURKEZTU URBERUAGA'RA

Orduña'koan

Atzoko egun guztian ez zan ezer jaso gudaoin ontan. Sutots batzuk baiño ez ziran entzun eta noizbeinka te etenean entzun ziranak ere.

Aufe-egunetan irabazitako luf-zatiak indaftzeko, lanari lotuta diardute gure gudariak.

Urberuaga'koan

Bi sendi edo famili aurkeztu dira gure guda-oiñera paxistakin bizitzeari ezetzkafi iritzita. Soñez paxistakin dauden asko, gogoz geurekin dagoz. Bidea zabal ba'luteke ezin konta-alak artuko luteke geure arterakoa.

Beste guda-oiñetatik ez degu aitatzeko izpafik jaso. Danetan bare eta geldik.

MADRID'EKO GUDA-OÑETAN

Madrid.—Atzoko goizalde osoan, goiz eta afatsalde lenean, emengo inguruko guda-oñetan baretsu egon dira.

Atzefitaf gudataldeak izkilazkafen eta pusilez eraso batzuk egin ditue. Parque del Oeste'n lengoan efizaleak artu zituen tokietaruntz.

Beste lekuetan, Usera'tik Ciudad Universitaria arte, bare lotu dira, ta txolarte ortan, tokiak gogortuten ekin dautse erkaldafak.

Aranjuez aldean, efizaleak aurerantz egin eben kilometro bat inguru. Paxistak, atake txikaf bat egin gura izan eben El Cigarral-Mirabel olatik urteraz, bañan alpefeko asmoa zala ikusiaz, atzera egin eben, eta galtzeak izan zituen, ariñak arin itzuli bearez.

GUADALAJARA ALDEAN

Madrid.—Goizaldean Guadalajara aldean bere, baretsu egozan. Paxisten kañoiak, ordea, La Toba'ko oñetarantz jaurtitutzen ari ziran. Alpefik ostera.

Egun argia egoanez, efizalien egazkiñak iku ta ikasi jardun eben. Centro'ko guda-oñak ikertuaz.

INGLATEÑA'KO ONTZIAK

Barcelona.—Egunero aruntz-onuntzka dabiltzen guda-ontziai txande egitera ingalandaf gudao-ntzi-talde bat etofi da ta, kaiatik naikoa urun, ondo eman dute.

Geroxeago jakin degunez, guda-ontzi bat baiño ez da etofi.

EDEN'EN IBILERAK

Londres. — Buruan zerabilzkian opofak beste baterako atzeratu ta oraingoz Londres'en geldiltzea erabaki du Atzefietako Araz-Arduradun Mr. Eden.

BAÑIRO BE?

Londres.—Azkenengo astean zufetu ixilik ibili ba'dira ere, italiaf "borondatezkoak" españaf lateñira gudaratzeko agindua artu dutela esan du "Daily Telegraph,,'ek.

ASI DIRA, BAÑA...

Londres.—Lord Plymouth.m ai buru dala, batzartu da ezetan ez sartzeko hazordia. Ikasi dau dirutzazko gora-beria, eta kontrol erako biar diran gauzak batu Batzaf oñetan España'ko ufian gora-beria ibili dala ba-dakigu.

GORALBENAK EGITEN

Bruselas.—Belgika'ko Parlamentuko lendakari dan Huisman jaunak Valencia'ra osteria egin ondoren, azalpen oneik egin dautzaz "Le Peuple" ixeneko izpafingiaren izpafkariiari. España'ko gudatian jokatuten diarduen gixonak, kementsun atundikuak dira, eta ludiko azkaltzale gustien laguntza biar dabe, zuzentasuneko aldezmenian diran gixon kemetsu orek.

ITZ EDER ETA GOZUAK

Wshington. — Estados Unidos'en Frantze'k daben ordezkaria erepublikafak ixan eben banketa batera ixan zan; bertan itzalditxu bat zuzendu eban, eta bere mintzaldian esan eban bere bafuko zintzotasuna erakutsi gura dabela Frantze'k Ipar-Amerika'ri dautzan maitasuna aintzalduteko. Eta ordu onetan Lufalde arek ixan aaben atsekabezko jazokunetan laguntzen dautzala. Esan eban Frantze'k eztabela ezerbe gura lana, bakia, azkatasuna eta zuzentasuna baño. Bere egunotako alegin gustijak atzefiko erabagi andietan jarita dagozala eta ofetarako dei egiten dautsela munduko efi gustiai.

JAPON'GO GOBERNUA

Tokio. — Lenengo miñistruak Gobernu bafia aurkestu dautso enperadoriari. Usteda onek denpora gitxi egingo dabela aginduan. Lenengo eskatuko dabena, euren jenari-eunaroko alogera, eztedila ordaindu ixan, txindi gora-bera edo presupuestu bafiiak konpontzen eztiran artian ixango da.

Gobernu onek agintzan denpora gitxi egingo daben ustia, ezta beste ga'tik, alderdi gustien laguntasun gabe oren kanpotik dagolako baño.

EZTABE PENTSAU BE EGIN

Vaticano.—Elexati ingirutan agindu bide zabaldu da, Vaticano'k eztaukala ezetariko efepresentanterik Burgos'ko Paxisten Batzan. Baita esaten da, Vaticano'k eztabela iñoiz pentsau be egin Gobernu ori ezagututia.

"Txindurri" nere adiskideari

Aste baten bafuan, bi eriotzak atsegabetu ditu zure bafen ta biotza.

Lenengo Kepe alabetxu gaste ta abertzale zintzoa, eta orain zure emazte kuttuna eta aspaldiko abertzalia. Goian begoz.

Gilelma, eraman zazu iraun aldi "pasientzian" Goi Jauna'ren naia izango zan eta Goimaitasunak beran lagun naiko zituan edufi donokian.

Artu zazu ba, lagun zafa, nere samuf atsegabetuena, baita ere artu zazute biotzkorena, Isasmendi'taf Luke zanaren aizpa ta nere ezagunak diran. Miren ta Josebe emakumiak.

Irakurfe bafiro eskatzen dizutet, otoi zuzentzeko ama alaba emakume abertzale izan giranen gogo aldez.

Aitzerira

BESTEAK BADATOZ

"Xelataka" ataltxoaren ardura EGUNA'k nere esku motelean utzi zuanean azti kutsudun betaureko bat eman zidan. Berau geienetan beruntz begira jafi bear izaten det. Baña gaur...

Gaur ez. Gaur zeruzontz, gora zuzendu det.

Eta Kepa Doneak nere jakinaaren befi izan duanean Zeruko ateak zifikitutxo bat duala utzi du andixek xelataka egon ai nadin.

Antxe ikusi ditut fasciotar madarikatuen izkiluaz eraildako euskel idazlien gogoak. Euskeraren maitaje zirrilako, euskera landu ta edertu nai zutelako, egun senti batean, txoritxoen txofotxoak dunbots zakar eta gogorrak ixilarazi zituan une berian, euskel idazlien soiñak ilotzik, lurean luze gelditu ziran. Gogoak ordea dunbotsaren ikaraz uxatuta lez zerura egatu ziran eta antxe arkitzen dira lurean jasan bear izan zituzten neke ta atsekabeen ordañez irabazitako saria milixkatzen.

Ludian gelditu geranok badakigu zuruan dauden aiek gure laguntzafen bear ez dirala. Alare ordea igandean elizkizun edefak egin genitun adiskide jator eta biotz-biotzeko izan genitun euskel idazle ildakoen oroiz.

Ate zifikitutik ikusi detanarekin biotza pozez ler zorian gelditu zait. Yoran biziz atea zabaldu ta aurera sartzeko ziltzaldi zofotza sortu zait. Baña...

Baña ez, oraindik beintzat enaiz alen artean gelditzeko gai.

Oraindik bufukatu bear aundiak ditugu fasciotar zipotzak gustiz zapaldu, zearo deuseztu ta gure euskera yakintza erpin goren goetara jaso, sendi guztietan itsatsi, euskotar oro euskaldundu.

"Batzuk badijoaz, baña besteak badatoz". Euskel idazle iaioenetakoak irail dizkigute fasciotafak, baña alen lanari eutsi ta alen bideari jafaituko diotenak sortuko dira.

A-Bi.